

Foto: H S Højvælde

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 3 – 2014

www.geografiskhavesvenner.dk

Sommergriller i Geografisk Have

Af Hans Jørn Anhøj

Klokken er ca. 21 en tirsdag aften i juli - én i perlerækken af lune sommeraftner i år.

Min kone og jeg bemander som frivillige billetlugen i Geografisk Have fra kl. 18 til 22, så havens billetdamer kan holde fri.

Opgaven består i at tælle de næsten 700 børn og voksne, der er kommet (gratis) ind i Haven til den ugentlige grillaften, svare på spørgsmål og udlevere brochurer – og ikke mindst at returnere de mange smil og venlige bemærkninger fra Havens gæster, der nu langsomt siver ud af haven med tomme madkurve.

Der skal ikke herske tvivl om, at den aften også var en god oplevelse for os i billetlugen!

Det særlige ved grillaftenerne - og for i øvrigt også Sct. Hansaften og Lysfesten i Geografisk Have – er, at publikummet er et stort og bredt udsnit af alle aldersklasser.

Men tag ikke fejl, der bliver ikke kun grillet og drukket rødvin!

Mange begejstrede bemærkninger fortæller, at Geografisk Have har fået nye venner, som jeg vil vende tilbage og bringe andre med.

Betegnende var også bemærkningen fra den meget plantekyndige gartner, der havde aftenens vagt med opsyn ved grillerne m.m.: "Bare her kunne gå en gartner, der havde tid til at tale med folk, for hele tiden spørger nogen om noget med planterne".

Foto: H S Højvælde - Pagoden

Så grillafnter og andre arrangementer, der både

fremhæver og fremhæves af omgivelserne i Geografisk Have, er en rigtig fin formidling af havekultur - også i forhold til folk, der endnu ikke har mødt haveglæden!

Morale: Invitér dine mindre haveglade børn, forældre, naboer eller venner med til grillaften eller lignende i Geografisk Have.

Udflugt med GHV

Af Birthe og Peder Jelsbak

Lørdag, den 28. juni var vi på den årlige udflugt; i år til Fyn, hvor vi besøgte tre haver.

Første have var en stor landbohave i Ejby. En flot allé førte op til gården, som lå på et af de højeste punkter i området, hvorfor en del af de gamle træer havde måtte lade livet for stormene. Derfor var der gjort meget ud af at plante læbælter. Haven var inddelt, så man hele tiden var spændt på at se, hvad der nu bød sig. Køkkenhaven var i højbede blandet med blomster.

En imponerende stor have, nærmest en park omkranset af græsmarker med en stor flok får af forskellige racer. Et enormt stykke arbejde er udført af ægteparret Yrsa og Poul Sørensen. Det kunne have været interessant at se havens udseende, da ægteparret overtog gården.

I deres hyggelige gårdhave med det flotte drivhus, indtog vi medbragt formiddagskaffe.

Foto: H S Højvælde – Yrsas i blomsterhaven

Efter en rigtig god start, fortsatte vi med "Vennerne" til Aarup, hvor vi besøgte to by-haver på samme gade, hhv. havedesigner, foredragsholder mm Marie-Louise Paustian og landskabsarkitekt Lisbeth Hvid.

Hos Marie-Louise så vi mange bede med forskellige træer, buske og planter, højbede, drivhuse og bagerst i haven et hønsehus. Trods den lille have var der plads til mange roser, stauder, køkkenhave og endda en legeplads til børnene. Derudover fandtes en butik, hvor Marie - Louise solgte diverse haveartikler.

Haven hos Lisbeth og Søren var meget lang og smal, blot 15 x 70 m, opdelt i rum og med lange perlegrus- belagte gange. Der var gjort meget ud af at sammensætte farverne og veksle med staudernes højde.

Gamle træer var bevaret ned mod køkkenhaven – Sørens domæne.

Haven havde været omlagt ad flere omgange, alt efter familiens behov, og trods havens størrelse var der mulighed for mange fine siddepladser i haven

Foto: H S Højvælde – Lisbets orangeri

Noget af det sidste, som var bygget, var et nedgravet orangeri. Her kunne man hygge sig om sommeren. Om vinteren blev det brugt til opbevaring af de sarte planter. (Det skal bemærkes, at der i havebladet "Haven" nr. 7 er en artikel om netop denne have).

Efter besøg i tre forskellige haver, gik turen til Glorup Park, hvor Hans Jørn guidede rundt.

En storslået park med mange alléer og gamle sjældne træer. En park, som måske ikke er så kendt, men bestemt værd at anbefale, for her kan man nemt få en eftermiddag til at gå. Der er fri entre til parken, mens der mod betaling er adgang til godset.

Den guidede tur kunne sagtens have været længere, men tiden blev knap, da kaffen med den traditionelle lagkage ventede på Ørbæk Kro.

Foto: H S Højvælde – Glorup gods

Der var stille i bussen på hjemturen. Om det var de mange indtryk, eller vi bare var trætte, er uvist.

Vi ankom til Kolding omkring kl. 18.30 efter en lang, men spændende tur, og vi vil hermed gerne sige tak for en vel tilrettelagt udflugt.

Høstmarked 2014

Af H. S. Højvælde

Årstiden er endnu en gang til at afholde det efterhånden traditionelle Høstmarked.

Første søndag i september (7. sept.) har vi sat alle sejl til, for at såvel standlere som markedets gæster kan få en spændende oplevelse, inden havens vækster "pakker ned" for i år.

Med et meget varieret udbud af haverelaterede emner er der store muligheder for at gøre en god handel.

Vi kan kun opfordre til at møde os i Geografisk Have d. 7. sept. mellem kl. 10 og 17. Husk rigeligt med kontanter, da der ikke er mulighed for at hæve i Geografisk Have.

Geologien omkring Geografisk Have, Kolding

Af Frede Nielsen, 'Skovtrolden'

Nedenstående er undertegnede's opfattelse af geologien ved og omkring Geografisk Have i

Kolding med baggrund i studier af geodætiske kort og iagttagelser i landskabet.

En endegyldig vurdering burde suppleres med studier af sedimenter fra ikke tilgængelige prøveboringer, men det vurderes, at der er gode muligheder for, at man kan danne sig et billede af, hvorledes is og vand behandlede området i slutningen af seneste istid ved hjælp af det før omtalte tilgængelige materiale.

Weichselistiden, den seneste af fem-seks istider registreret i Danmark over de seneste 2,6 mio. år, realiserede sig for ca. 117.000 år siden, hvor det langsomt blev koldere i de arktiske egne og dermed også koldere på hele den nordlige halvkugle. Vort land isdækkedes delvist i flere omgange fra omkring 60.000 år til omkring 12.000 år siden.

Efter en lunere periode i slutningen af Weichselistiden med en større afsmeltning af "indlandsisen" i Danmark, blev det igen koldere. Nye isfremstød trængte frem fra sydøst bl.a. gennem Bælthavet, og pressede landskabet op foran sig, så Skamlingsbanken blev dannet som en 113 m høj randmoræne af materiale skubbet op fra hele Mosvigområdet.

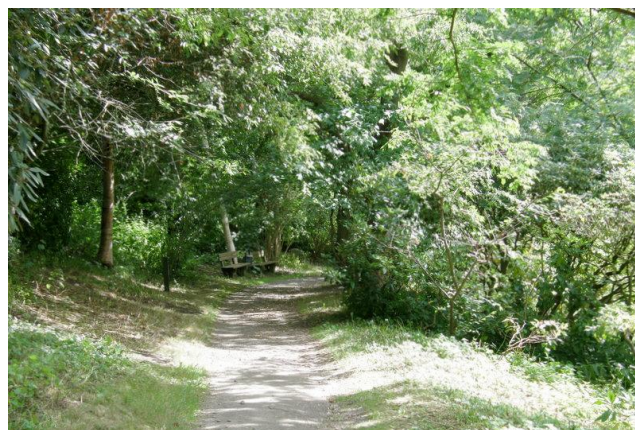

Foto: Jørgen Andersen - Syvdalen

Dette is-fremstød, som menes at have haft afgørende betydning for dannelsen af landskabet ved Geografisk Have, udvikledes for omkring 16 - 17.000 år siden og var en realitet indtil for ca. 12.000 år siden.

Fremstødet benævnes i dag som sydøst fremstødet eller det ungbaltiske is-fremstød.

Lidt nord for Skamlingsbanken trængte isen lidt længere mod nordvest og dækkede på et tidspunkt hele Kolding Fjordområdet med en randmoræne med Taulov Kirke som slutpunkt.

Under dette isdække dannedes formentlig en tunneldal, hvor smeltevand i varmere perioder banede sig vej ud mod Kolding Fjord, som efterhånden, som isen senere smeltede, blev mere og mere frilagt for is.

Denne tunneldal befordrede stigende smeltevandsmængder og sluttede som en smeltevandsstrøm i form af en ikke længere isdækket flod – Djævlekløften.

Gennem denne dal/kløft løber i dag Dalby Møllebæk, som har sit udspring ved Vonsild Skov lidt syd sydøst for Vonsild. På et tidspunkt dannedes en gletsjerport i en randmoræne, som stadig kan ses i landskabet.

Terrænet falder voldsomt fra Vonsild til Dalby Mølle Å's udløb i Kolding fjord ved Rebæk. Det må påregnes, at Djævlekløften med sine meget stejle sider for det meste har fået sit markante udseende, fordi den er blevet stærkest påvirket af smeltevandet på det tidspunkt hvor det, vi i dag kalder Dalby Møllebæk, var en fritliggende smeltevandsflod med en rivende vandstrøm.

Dette ses af, at det er et begrænset område af dalbunden, der ligger hen som et fladt område, hvilket i almindelighed kendetegner en større tunneldal. Det påregnes, at den smalle bundflade og de stejle sider er dannet ved at flodbredderne er dannet ved nedskridning af materiale ved erosion.

Foto: Internettet – Dalby møllebæk

Det bør nævnes, er, gletsjerporte findes ved både Goldbæks, Skartved Bæks, Rebæks og Binderup Mølle ås udspring, der fortæller, at der også på disse steder dannedes mindre randmoræner.

Dette er et personligt bud på dannelsen af Djævlekløftområdet ved Geografisk Have, sådan som øjet og fantasien ser det.

Rosenkåring 2014

Af Tine Kierkegaard

Dagen startede med regnvej, men kl. 15, hvor årets rose skulle kåres, brød solen frem, som om den var enig i publikums valg af den smukkeste rose.

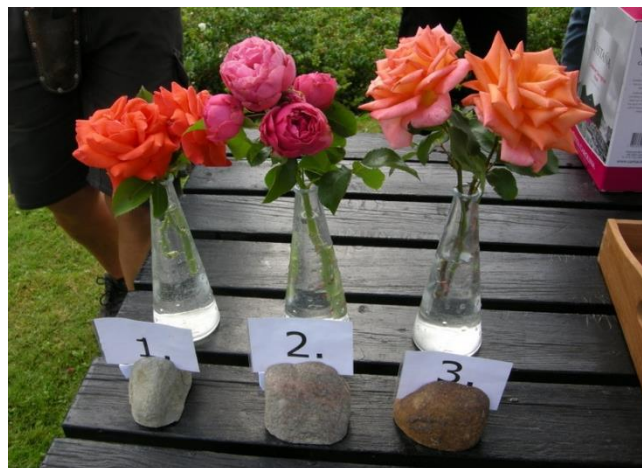

Foto: H S Højvælde – De smukke Vindere

Rosen Prinsesse Marie vandt overvældende, mens nummer to, Leonardo da Vinci, og tre, Viktor Borge, kun var adskilt af én stemme.

Sidste års vinder, Morten Korch, har i år ikke set så godt ud og endte på fjerdepladsen skarpt forfulgt af Bitten Clausen og Dronning Ingrid.

Læs mere om Rosenhaven og Rosariet på www.geografiskhave.dk.

Husk at stemme på årets dahlia, der er mange smukke lige nu.

Gudsager, grønne områder/Geologi i GH Søndag d. 31. aug. kl. 13 – 16

besøger Christiansfeldcentret væksthuse.
Centrets leder *Annemette Løkke Berg* vil fortælle om Gudsageren og andre grønne områder i Christiansfeld.

Kl. 14 – 16 vil *Frede Nielsen* fra Naturgruppen Skovtrolden fortælle om det spændende geologiske område, Geografisk Have er en del af.
Se artiklen herom andetsteds i bladet!